

ת"פ 52551/02/17 - מדינת ישראל נגד א.ע. (עציר) - בעצמו

בית־משפט השלום בבאר־שבע
ת"פ 52551-02-17 מדינת ישראל נ' ע' (עציר)
לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
הנאשם
על־ידי באי־כוחה עו"ד רוזין אדרי ועו"ד שרון לוי
א.ע. (עציר) - בעצמו
על־ידי בא־כוחו עו"ד טאהר אלמכאווי

[פרוטוקול הושמט]

הכרעת־דין

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של איומים וניסיון גניבה. על־פי המתואר בכתב האישום בתאריך 20.2.2017 סמוך לשעה 15:30 בשכונה אבאאאא ניסה הנאשם לגנוב את ארנקו של ר.ע. (להלן: "המתלונן") בכך שהוציא הארנק מכיס מעילו של המתלונן, בכך שהמעיל היה מונח על כורסה בסלון הבית.

בתוך כך יצא המתלונן מהמקלחת וכאשר הבחין במעשיו של הנאשם זה פנה אליו וביקש ממנו להחזיר למקום, או אז רץ הנאשם למטבח הממוקם מחוץ לבית ולאחר וויכוח עם המתלונן, השליך הנאשם את ארנקו של המתלונן ונטל לידו סכין.

בהמשך, איים הנאשם על המתלונן בפגיעה שלא כדין בגופו בכך שאחז בחולצתו בעזרת ידו השמאלית תוך שהוא אוחז בסכין בידו הימנית ומושך את הסכין לעברו וזאת בכוונה להפחידו או להקניטו. לאחר מספר דקות, הצליח המתלונן להרגיע את הנאשם והזעיק את המשטרה. את המיוחס לו, עשה הנאשם כשהוא תחת השפעת סמים מסוכנים.

זירת המחלוקת

במענה לכתב האישום כפר הנאשם במיוחס לו. לדבריו, לא זו בלבד שלא ביצע את המיוחס לו אלא אחיו המתלונן מעליל עליו, תוך בנייתה של מזימה פלילית במסגרתה הורה לו לנגוע בסכין ובארנק על מנת להפלילו.

בהמשך למענה ולזירת המחלוקת הוגשו בהסכמה המסכמים הבאים: שיחת מוקד 100 של המתלונן יחד עם תמלול (ת/1 ות/2), חקירת הנאשם (ת/3), עימות בין הנאשם למתלונן (ת/4), דוח פעולה של שוטר הסיוור יוסוף אלהואשלה

(7/ת) ומזכר של השוטר יאן לויט יחד עם צילום סכין (5/ת/6). במסגרת שמיעת הראיות העידו המתלונן ואחיו מטעם התביעה והנאשם מטעם ההגנה.

תמצית עדויות עדי התביעה

האח ט.א.:

המדובר באחיו של הנאשם וכן אחיו של המתלונן. זה מסר בעדותו כי הנאשם מעשן סמים. ביום האירוע הגיע לביתו וראה ניידת משטרה כאשר במעמד זה המתלונן, אחיו ר', סיפר לו שהנאשם השתולל בבית, גנב לו את הארנק ואיים עליו בסכין. לדבריו, הפריד ביניהם והמשטרה עשו סדר. הוא לא יודע מה התרחש בתוך הבית ולא היה שם.

בחקירתו הנגדית סיפר כי המתלונן מתגורר בבית נפרד אך מגיע כל יום לבית שלהם. בבית בו הוא גר גרים יחד איתו אחים שלו ואמו. כשהגיע לבית ראה אותם. המצב בבית בעת שנכנס היה רגוע. ט' העיד כי ניסו לעזור לנאשם כמה פעמים ולקחת אותו למוסדות גמילה אך לא רצה. אחיו ר' מגיע כל יום אוכל ושותה אצלם אך לא מתקלח. העד אישר כי מעוניין שהנאשם יתנקה מסמים אבל לדבריו באותו אירוע: "**היה צריך משטרה באותו יום. המקרה שהיה היה צריך משטרה באותו רגע, והיינו צריכים להזמין משטרה**". לא ראה את האירוע אבל מאמין לר'. כשהגיע למקום ראה את הנאשם עומד בחדר למטה. כמו כן, ראה סכין ליד הכניסה של הבית: "**הסכין הייתה בכניסה של הבית, של הדלת של החדר**". (עמ' 16).

המתלונן ר.א.:

המדובר באחיו הבוגר של הנאשם. העד מסר כי הוא והנאשם אחים אך הוא גר בבית נפרד. מגיע לאימו כל יומיים שלושה לעזור להם. באותו יום הגיע בסביבות 15:30 ונכנס למקלחת לצורכי תפילה וכשיצא הבחין בנאשם גונב את הארנק מתוך הז'קט זה רדף אחריו אך הנאשם הוציא סכין ואיים עליו. באותה עת היו בבית האחים הקטנים שלו והבנים של אחותו וט' שהגיע מהעבודה אבל אף אחד מהם לא היה בזמן שהגיעו למטבח. בזמן שהנאשם איים עליו הריח מהפה של ניס גאי (עמ' 12). הנאשם מעשן כל יום וחוזר בערב עם "סטלה". הסכין שבאמצעותה איים עליו הייתה סכין מטבח. חש מאוים במהלך האירוע.

בחקירתו הנגדית הכחיש כי דיבר עם אחיו ט' ביחס לעדותו. ביקש להתפלל תפילת צהריים אולם אמר כי לא זוכר איזה תפילה ביקש להתפלל (עמ' 16). הז'קט שלב הוא ז'קט רגיל עם כיסים מהצד כאשר הארנק היה בכיס הפנימי של הז'קט וכך גם אמר לחוקר (עמ' 18). לדבריו היו האחים הקטנים שלו בזמן האירוע אך לא רצה לערב אותם שכעת הם בני 8 ו-9 ואמר זאת לחוקר. המדובר בילדים של אחותו (עמ' 23). הסכין שאיתו איים עליה היא סכין מטבח (עמ' 24). לא זוכר האם זו אותה סכין שצילום שלה הוצג לו על-ידי הסיניגור. לא התלונן עליו בגלל רצונו שהנאשם ישתקם אלא כי זה איים עליו ומחר הוא יאיים על מישהו אחר. היה מוכן לשלם עליו ביחד עם המשפחה 25,000 ₪ רק על מנת שיכנס לגמילה. שהשוטר הגיע הסכין הייתה בחדר בו הם היו כאשר הנאשם זרק אותה לצד והשוטר לקח אותה. (עמ' 28). ט' נכנס לסיפור רק שראה את הניידת, "הוא החזיק את ע' עד שהשוטרים הגיעו ט' נכנס לסיפור הזה כאשר הניידת הגיעה והחזיק את ע' עד שבאו השוטרים" (עמ' 29).

עיקרי גרסת הנאשם

במסגרת פרשת ההגנה עלה הנאשם להעיד להגנתו. במסגרת עדות זו אישר כי במועד הרלוונטי עישן "נייס גאי". המתלונן הגיע אליו, הוציא מהארנק שלו כסף ואמר לו לאחוז בכסף. בהמשך אמר לו שיאחז בסכין, כשלאחר האמור לעיל הזמין משטרה. הוא לא איים ולא גנב, והכול הינו תוכנית של האח לעצור אותו בגלל שהוא מעשן "נייס גאי" (עמ' 34).

בחקירתו הנגדית ציין כי הוא רב עם שני אחיו הגדולים, א' וט', מפני שאינם רוצים שיעשן סמים. לא ציין זאת במשטרה כי שכח זאת, עישן גם כשהגיע המשטרה אבל זוכר כל דבר. הוא אחז בסכין שר' נתן לנו. לא נגע בז'קט. ביחס לארנק ציין כי: **"הוציא לי כסף אמר לי קח, שם לי בידיים, אמרתי לו לא רוצה"**. ובהמשך, כאשר נשאל אם נגע בארנק, ענה: **"לא, הוא שם את הארנק בידיים שלי"**. ר' משקר כשאומר שהוא התקלח. הוא אינו מעוניין ללכת לגמילה, ומבחינתו: **"רוצה לעשן סמים עד שאני אמות"**. כשנשאל לגבי הרגלי צריכת הסמים שלו ענה: **"הרבה אני מעשן"**, וכן: **"אני 24 שעות מעשן"**. לדבריו, הוא משיג כסף עבור הסמים מחבר שלו או מאיסוף בקבוקים. באותו יום שנעצר היה לו כסף עבור הסמים

דין והכרעה

לאחר ששמעתי באופן בלתי-אמצעי את המתלונן ר' ואת אחיו ט', לאחר ששמעתי את הנאשם ונדרשתי למוצגים השונים, לרבות לטיעוני הצדדים, מצאתי כי המאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר את המיוחס לנאשם, ומכאן להרשיעו במיוחס לו.

הרשעה זו מבוססת בעיקרה על האמון אותו רוחש בית-המשפט לגרסת המתלונן ר'. עדותו של ר' בבית-המשפט הותירה רושם חיובי ומהימן. המדובר בעדות המאופיינת בלכידות ובהיגיון פנימי. המדובר בעדות רבת פרטים וללא תיאורים מוגזמים או מגמת הפללה. המדובר בעד שענה על כל שאלה בלי לנסות להתחמק ממתן תשובה. המדובר בגרסא אשר מתיישבת עם מבחני היגיון ושכל ישר, זאת במובחן מגרסתו של הנאשם הניצבת מולה. וביתר פירוט.

גרסתו של המתלונן מוצאת ביטוי בשבע הזדמנויות שונות: השיחה למוקד 100, דברים שאותם מסר לאחיו ט' במעמד האירוע, שיחה עם שוטר הסיוור, שתי הודעות במשטרה, עימות עם הנאשם כאשר לכל אלה יש להוסיף את עדותו בבית-המשפט במהלכה נחקר ארוכות על-ידי הצדדים.

בכל אותן הזדמנויות שב ותיאר את מעשיו של הנאשם בכללם ניסיון גניבת הארנק וכן האיום באמצעות הסכין. המתלונן עמד על גרסתו ולא מש ממנה. כך גם ניתן לומר כי לא נמצאו סתירות בולטות, שינויים או התפתחות בגרסת המתלונן, וזאת למעט ניואנסים הנובעים מחזרתו של אדם על פרטי אירוע בנסיבות שונות כלפי גורמים שונים.

לא רק העובדה כי המתלונן חוזר על דבריו פעם אחר פעם מביאה את בית-המשפט להעדיפה אלא גם דבר היותה סדורה מבחינת כרונולוגית, כזו אשר מפרטת את התרחשות האירועים גם ביחס לנתונים המצויים בפריפריה וגם כאלה

המצויים בליבת האירועים. מי אשר בודה דברים מליבו לא ירחיב בתיאורים, וזאת על מנת שלא ימצא סותר עצמו או שיימצא מוסר פרטים שעומדים בסתירה לעדויות אחרות.

ר' העיד כי הוא מסייע למשפחה ועוזר להם בקניות. הלה לא הכחיש כי הוא מעונין שהנאשם יעבור הליך גמילה והדבר מצא ביטוי מפורש באמירותיו השונות אף ללא צורך בחקירה נגדית כזו או אחרת. זה העיד כי התנהגותו של הנאשם בבית משפיעה על כל האחים אשר סובלים ממנו. צא ולמד כי אין המדובר במניע נסתר של המתלונן שהביאו להעליל על הנאשם שהתגלה בבית המשפט. המדובר בהתנהלות יום-יומית מתריסה של הנאשם בקרב בני-משפחתו.

המתלונן נשאל ישירות על-ידי בא-כוח הנאשם האם בשל התנהלותו זו של הנאשם זה מצא דרך פשוטה להביאו לידי גמילה באמצעות הגשתה של תלונה כוזבת. המתלונן הכחיש הדבר נמרצות, ונימוקיו מדוע אין בין הגשת תלונה במשטרה לרצונו שהנאשם ישתקם דבר וחצי דבר - מקובלים על בית-המשפט: **"אם יקבל עונש, כמה יקבל עונש? אחר כך יש לו בית, יש לו אחים, יש לו משפחה, יש לו אמא, הוא צריך בסופו של דבר לחזור לזה, אבל אני רוצה שבסוף, אני לא הבאתי אותו בגלל שהוא השתקם הוא איים עלי ואני אומר לך היום הוא איים עלי, מחר איים על מישהו אחר..."**

ר' ציין כי חשש ממעשיו של המתלונן נוכח כך שהיה תחת השפעת סמים ואחז בידו סכין. יחד עם זאת, ציין במענה לשאלת הסניגור כי הנאשם לא ניסה לדקור אותו אלא רק נפנף עם היד למעלה (עמ' 27). גם כאן ניתן לראות כי המתלונן אינו מחפש בכל דרך שהיא להפליל את הנאשם ועניין לנו בגרסא: **"מפורטת אך מאופקת שאינה מבקשת להכפיש יותר מכפי שאירע..."** (ע"פ 1442/06).

בהקשר לכך, הסניגור הטיח במתלונן כי מדובר בסכין לחם פשוטה שאינה מחודדת בקצה שלה ועל-כן דברי המתלונן כי חשש שהנאשם יפגע בו באמצעותה, אינם מעוגנים במציאות. תהייה זו לאו תהייה היא. גם עם סכין שכזו ניתן לפצוע בפרט כאשר אין מחלוקת שבאותה עת הנאשם היה תחת השפעת סמים ונפנף עמה לעברו. יתר על כן, אם כפי טענת הנאשם סכין זו הושמה בידו על מנת להפלילו, או אז יש להניח שהיו שמים סכין בעלת מאפיינים אחרים שיהיה בהם להחמיר בחשדות המיוחסים לנאשם.

פרטים רבים אשר מסר המתלונן מוצאים חיזוק ביתר ראיות התביעה או בדברי הנאשם עצמו. כך בין היתר המתלונן מוסר כי הריח ריח של סם מסוג "נייס גאי" מפיו של הנאשם, עובדה שאותה מאשר הנאשם כשלדבריו: **"הגיע משטרה והייתי מעשן"**. כך גם אין מחלוקת כי במעמד מעצרו נמצא בכיסו הימני בדף מקופל שאריות סם החשוד כ"נייס גאי".

המתלונן מוסר כי הנאשם אחז בסכין ואיים באמצעותה עליו. סכין שכזו אכן נמצאה על-ידי השוטר מונחת ליד הנאשם ונתפסה כמוצג, כאשר אין מחלוקת שהנאשם אחז באותה סכין (או סכין אחרת באותו מעמד). בדומה, אין מחלוקת בדבר קיומו של ארנק בו נגע הנאשם במהלך האירוע וכך בשטרות כסף. ביחס לפרטים אלו הנמצאים במרכז התיאור העובדתי יש לנאשם הסבר "מלבין" המבוסס על בידוי ראיות מצידו של המתלונן. לא למיותר לציין כי בשל גרסה זו יש להניח שלא נבדקו (למיטב ידיעת בית-המשפט) הימצאותן של טביעות אצבע על חפצים אלו.

למעשה, קבלת גרסת הנאשם יש בה להביא מניה וביה למסקנה לפיה אגב רצונו של המתלונן כי זה יעבור הליך גמילה, הלה יסבך עצמו, ויבצע עבירות פליליות חמורות הכוללת בידי והשתלת ראיות. אין זהו הרושם שהותיר העד בבית־המשפט ואף לא קרוב לכך, וזאת גם כפי שפורט במסגרת הערכת פרשת ההגנה.

בא־כוח הנאשם "לא השאיר אבן על אבן" בנוגע לגרסתו של המתלונן וביקש ללמד על תהיות ופרכות רבות העולות מגרסא זו. כבר עתה יצוין כי גם אם כאמור לעיל יש שוני מסוים בין גרסא אחת לרעותה הרי שהלכה למעשה אין כל סתירה מהותית בליבת הגרסא העובדתית. לא אחת נפסק כי דווקא זיכרון מופלג של פרטים עלול לפגום במהימנות של עד (ר' ע"פ 814/12). כך גם נקבע כי **"השאלה איננה אם קיימים אי־דיוקים ואי־התאמות בפרטים, אלא אם המקשה כולה היא אמינה ואם הגרעין הקשה של האירועים והתמונה הכוללת המתקבלת מן העדות והחיזוקים לה מאפשרת מסקנה בדבר אשמת הנאשם מעבר לכל ספק"** (ע"פ 1442/06).

בית־המשפט לא יסתפק באותן אמירות כלליות בנוגע להערכת מהימנות ויידרש בקצרה לחלק מטיעוני ההגנה. אשר למקלחת שאותה ביצע המתלונן על־פי דבריו בבית האם טרם התפילה, נטען רבות כי הדבר נעשה בעקבות עדות ט' שלפיה המתלונן אינו מתקלח בבית, וכחלק מתיאום גרסאות.

טענה זו אין בה ממש. עצם עשייתה של מקלחת אינה קשורה בכל דרך שהיא לעובדות המפלילות את הנאשם וממילא, אם זה ביקש להעליל עליו, לא היה כל צורך בהוספתו של נתון זה עוד בהודעה המשטרית. באותה מידה יכול היה המתלונן לומר כי הבחין בנאשם לוקח את הארנק מתוך הז'קט שלו בעת שזה היה מונח. מי אשר מבקש להעליל, אינו מרחיב את היריעה ומספר סיפור רב פרטים כפי שעשה המתלונן. הוספת הסיבה לעריכת המקלחת אינה אלא חלק משטף דיבור ותיאור של האירוע ואין לראותו כניסיון "להקדים תרופה לשאלה" מדוע ציין ט' שר' אינו מתקלח בבית. לא בלי קשר, ט' ציין כי הגיע בסופו של האירוע כך שלא יכול היה לדעת אם עובר לאירוע המתלונן התקלח כפי דבריו טרם התפילה.

כך גם לא מצאתי בכך שהמתלונן מוסר במשטרה שהארנק נלקח מהכיס האחורי, כסתירה של ממש אם בכלל. זה הסביר ואף הדגים מה כוונתו לכיס האחורי, היינו, החלק האחורי (פנימי) של הז'קט ותיאור של כיס אחורי עולה בקנה אחד גם עם תיאור זה. לא בלי קשר, המתלונן אומנם העיד כי הוא מבין עברית טוב. יחד עם זאת, התבטא באופן שמעיד כי עברית אינה שפת אמו. כך נשמע אומר לא פעם אחת לסנגור "אל תשקר אותי", "בן 13 הוא לא היה" כשכוונתו למי שטרם מלאו לו 13 וכיוצא באלה ביטויים דומים.

חיזוק לעדותו של ר' מוצא בית־המשפט בעדותו של ט' אותה מוצא בית־המשפט מהימנה, וזאת הגם שזה לא היה עד לאירוע עצמו. ביחס לכך בית־המשפט נותן דעתו לעובדה שט' ציין שלא הבחין בכל מהלך האירוע אלא הגיע רק בסופו, נתון אשר יש בו כדי לשלול על־פני הדברים את טענתו של הנאשם לפיה שני אָחיו חברו יחדיו על מנת להפלילו. פשיטא כי לו אכן כל כוונתן של השניים הייתה להעליל על הנאשם או אז היו "תופרים" את גרסתם האחת לשנייה. היו מציינים כי שניהם הבחינו באירוע, לרבות התאמה בפרטים שבשולי הדברים (ור' עניין המקלחת האמור לעיל).

ט' הקפיד לציין מה הבחין לעומת דברים ששמע, לא הגזים ולא הפריז, ביחס למעשיו של הנאשם עת נכנס לחדר. מקום בו לא היה בטוח - כך לדוגמא ביחס לטיב הסכין שעשה בה שימוש - ציין כי אינו זוכר. גם ט' לא הסתיר את העובדה כי השימוש שעושה הנאשם בסמים אינו נושא חן בעיניו ואף ציין באופן מפורש כי לדעתו בכלא הנאשם יוכל להתנקות מסמים. יחד עם זאת, גם עד זה הדגיש כי ההגעה של המשטרה באותו יום לא הייתה בשל רצון שהנאשם יתנקה: **"אבל המקרה היה צריך משטרה באותו יום המקרה שהיה היה צריך משטרה באותו רגע והיינו חייבים להזמין משטרה"**.

בהינתן האמור לעיל, הרי שיש בעדותו של ט' לחזק את ראיות התביעה בשני מישורים. ראשית, עצם העובדה כי המתלונן מוסר לט' כבר במעמד האירוע את מעשיו של הנאשם יש בה לנסוך בהם ממד נוסף של אמינות (ללא קשר לשאלה אם יש לראות באמירה זו אמירת קורבן אלימות). מדוע ימצא המתלונן לשקר לאחיו ט' ולמסור גרסא כוזבת כאשר אין ביכולתו של זה האחרון להביא למעצרו של הנאשם.

יתר על כן, הגם שט' אינו בבחינת מליץ יושר ומי שיש בו כדי לבסס ממצאי מהימנות, התיאור שאותו מוסר ט' ביחס למתלונן מלמד על מי שמשמש "כאבא" של המשפחה ורחוק עד מאוד מזה שמבקש הנאשם לייחס למתלונן ככזה שיבצע עבירות פליליות ויבדה ראיות: **"הוא בתור של אבא והוא כאילו הכל מהכל בבית. כאילו הוא בתור אחי הגדול והוא עושה את כל הדברים בבית. מנהל הכל... אני מאמין לר'... אני הולך אתו. כי אני לא הולך מעשן. אני אלך עם בן אדם צדיק"** (עמ' 14). תיאור זה עולה בקנה אחד עם התרשמות בית-המשפט שלפיה המתלונן, חרף כך שמעיד כנגד הנאשם, אינו דורש רעתו. נהפוך הוא, זה יהיה מוכן להשקיע כספים לא מעטים ובלבד שזה יחדל מלהשתמש כל העת בסמים בבית ובנוכחות קטינים.

חיזוק נוסף ובשולי הדברים ניתן למצוא בעצם הסיטואציה שאינה שנויה במחלוקת לפיה זה עושה שימוש יום-יומי אינטנסיבי בסמים (דבר אשר כרוך בעלויות כספיות גבוהות), לרבות ביום האירוע, וזאת בהצטרף להעדר מקור פרנסה, דבר אשר יש בו להביא הנאשם ולו ברמה הפוטנציאלית לבקש לעצמו כספים מבני-משפחתו, לרבות לקיחת כספים מהארנק של המתלונן.

אל מול האמור לעיל, בית-המשפט מוצא לדחות את גרסתו של הנאשם. הדברים אמורים לא רק בשים לב שבית-המשפט מבכר גרסא של מי שהיה פיקח אל מול גרסתו של הנאשם שהיה תחת השפעת סמים באותה עת, אלא גם נוכח חוסר ההיגיון בגרסת הנאשם וזאת בהצטרף לתהיות ולסתירות כאלה ואחרות. ובמה דברים אמורים.

אשר למצבו הקוגניטיבי של הנאשם ויכולתו לזכור דברים כהווייתם, זה העיד בבית-המשפט כי הוא מעשן כל יום, ויותר מפעם אחת: **"אני 24 שעות מעשן"**. משנשאל אם רוצה להיגמל, ענה בצורה ישירה: **"לא. רוצה לעשן סמים עד שאני אמות"**.

נדמה כי גרסתו של הנאשם בעיקרה נועדה להתמודד עם מה שזה סבור היה שיכול היה להפיל. טביעות האצבע שלו על חפצים כסכין וארנק. מעבר לכך שגרסא זו אינה מתיישבת עם התרשמות בית-המשפט מעדותו של המתלונן

ומהאפשרות כי זה יסתבר בעבירות פליליות קשות אך בשל רצונו לשלב הנאשם בגמילה, זו אינה עומדת במבחני היגיון ושכל ישר.

אם כל רצונו של המתלונן הוא שתימצאנה טביעות אצבע של הנאשם על סכין זה אינו נדרש לעשות זאת באופן מופגן, שלא לומר באופן שיסגיר כוונה פלילית. כל שהיה עליו לעשות זה לקחת סכין שבו עשה הנאשם שימוש בביתו אגב ארוחה כזו או אחרת ולהצביע עליה ככזה שנגע בו הנאשם תוך כדי איומים כלפיו.

עוד יוער כי אם אכן ר' רקם כאן מזימה שנועדה להותיר את טביעות האצבע של הנאשם על ארנקו ועל הסכין, או אז נאמן לאותה "תוכנית", מצופה היה כי במהלך העימות, כאשר הנאשם הכחיש שנגע בארנק (ת/4, ש' 14) זה יפנה את המשטרה להימצאותן של טביעות אצבע כפי שדאג לכך במסגרת אותה "תוכנית".

יתר על כן, יש לתהות מדוע נגע הנאשם באותו סכין בסיטואציה המתוארת, כאשר זו, על-פני הדברים, כפי שנמסרת על-ידיו, אמורה הייתה להביאו להימנע מלעשות כן. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר על-פי הנטען המתלונן הגיש לנאשם חפץ אחר חפץ וביקש ממנו לנגוע בו. מצופה היה כי כבר במעמד זה הנאשם יימנע ממגע באותם חפצים.

הנאשם נחקר במשטרה ועומת עם גרסת המתלונן וטען כי הסיבה שבגינה זה יעליל עליו, נוגעת לכך שהמתלונן אינו מעונין שזה ימשיך לאסוף בקבוקים. זה יחזור על טענה זו פעם נוספת במהלך הודעתו הראשונה (ת/3, ש' 23, 48), מבלי שהזכיר בכל דרך את טענת ההגנה משעלטה בדיון ולפיה רצונו של המתלונן שיצא לגמילה. כשעומת עם הדברים בחקירה הנגדית ענה, כי: "**שכחתי, הייתי בסטלה יעני**". הנאשם מסר במשטרה כי לא נגע באותו ארנק או בז'קט. ואילו בבית-המשפט ישנה טעמו ויציין כי המתלונן שם את הארנק בידיו ואף נתן לו שטרות.

מעבר לכל אלה הרושם של בית-המשפט הינו כי הנאשם סבור כי כל הגורמים חברו יחדיו על מנת להרע עימו, כאשר זה מייחס כאמור כוונת זדון גם לאחיו ט' (הגם שכלל לא הפלילו), ובדומה - לחוקר במשטרה אותו הוא מכנה "חוקר רמאי".

באלה כאלה יש כדי להעדיף את גרסתו של המתלונן ומנגד לדחות את גרסתו של הנאשם, ומכאן להרשיעו במיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה והודעה היום, ל' באב התשע"ז, 22 באוגוסט 2017, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

החלטה

עמוד 7

הטיעונים לעונש יישמעו היום בשעה 14:00.

שב"ס מתבקשים להותיר את הנאשם בהיכל.

ניתנה והודעה היום, ל' באב התשע"ז, 22 באוגוסט 2017, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

החלטה

גזר־הדין יינתן בהמשך היום.

שב"ס מתבקשים להשאיר את המשיב בהיכל בית־המשפט.

ניתנה והודעה היום, ל' באב התשע"ז, 22 באוגוסט 2017, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

גזר־דין

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של ניסיון גנבה ואיומים. על־פי המתואר בכתב האישום ובתמצית, ביום 20.2.17 ניסה הנאשם לגנוב את ארנקו של אחיו מתוך כיס מעילו של המתלונן בעל שהמעיל היה מונח על כורסא בסלון הבית. בתוך כך יצא המתלונן מהמקלחת, וכאשר הבחין במעשיו של הנאשם פניו אליו וביקש ממנו להחזיר לו את ארנקו. הנאשם רץ למטבח, השליך את ארנקו של המתלונן, נטל לידו סכין ואיים באמצעותה על המתלונן. את המיחוס לו ביצע כאשר הוא תחת השפעת סמים.

טיעוני הצדדים

באת־כוח המאשימה במסגרת טיעוניה לעונש הפנתה לערכים המוגנים שבהם פגע הנאשם, בכללם שמירה והגנה על קניינו ועל ביטחונו של הפרט. זו הפנתה לחומרת המעשים הכוללים שילוב של איומים תוך אחיזה בסכין ופוטנציאל הנזק הרב בסיטואציה בכגון דא. זו עתרה למתחם נפרד לכל עבירה, כאשר ביחס לניסיון הגנבה עתרה למתחם הנע ממאסר מותנה ועד שישה חודשים, ואילו בעבירת האיומים - ממאסר קצר ועד 18 חודשים. בגדרי המתחם ביקשה למקם את עונשו ברף הבינוני־גבוה.

עמוד 8

בא־כוח הנאשם מנגד סבור כי מדובר במי שמשפחתו הפנתה לו עורף, ובשל כך לא זכה לתמיכה במהלך ניהול התיק, לרבות במציאתה של חלופה. אליבא דידו, לו תיק זה היה מתנהל כשהנאשם אינו עצור ספק אם עמדתה העונשית של המאשימה הייתה דומה. הנאשם ניהל הוכחות אולם אין המדובר בניהול סרק, בשים לב לכך שהמדובר בתיק של גרסא מול גרסא. הנאשם ניסה לקחת מספר שקלים מאחיו בבית, דבר מצוי במדרג חומרה נמוך ממי אשר גונב מאנשים זרים במרחב הציבורי. דווקא ניהול התיק מלמד כי המתלונן ואחיו לא פחדו מהנאשם ולא חשו מאוימים, ועל־כן בשל כל אלה ניתן להסתפק בענישה צופה פני עתיד. הנאשם בדבריו לעונש שב וכפר במיוחס לו, ולא ביקש להוסיף מעבר לכך.

דין והכרעה

ראשית ובפתח הדברים יצוין כי בתיק זה סבורני כי יש לקבוע מתחם עונש הולם יחיד, באשר אין מחלוקת כי המדובר באירוע אחד, מצומצם בזמן ובמקום, הגם שנובעות ממנו מספר עבירות.

בעבירת האיומים פגע הנאשם בערכים המוגנים שעניינם תחושת הביטחון, שלווה נפשה ואוטונומית הבחירה של המתלוננת. עוד יש במעשיו של הנאשם כדי לפגוע בשלמות התא המשפחתי. עבירת האיומים נועדה לשנות את תחושת הביטחון, תוך ציפייה כי המאוימים ישנו החלטתם או דרך פעולתם. לפירוט מורחב על הערכים שעומדים בבסיס עבירת האיומים ר' ע"פ 103/88 **משה ליכטמן נ' מדינת ישראל** (6.9.89).

אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות איומים כלפי בני משפחה הרי שבדומה למרבית העבירות בקודקס הפלילי ניתן למצוא קשת רחבה ביותר של עונשים החל מעונשים צופי פני עתיד, ועד עונשים המגיעים לשנה וחצי מאסר בפועל. על דרך הכלל, בית המשפט שת ליבו בין היתר למיהות המאיים, מיהות המאיום ומאזן הכוחות ביניהם. עוד בית משפט שת ליבו לנוסח האיומים, מטרתם, האם נלוו לאיומים צעדים ממשיים לצורך הגשמתם, או נלוו להם עבירות נוספות והכל בהצטרף ליתר נסיבות ביצוע העבירה.

בעבירת של ניסיון גנבה פגע הנאשם בערך המוגן של קניינו של האדם. גם בעבירה זו ניתן למצוא מנעד רחב של ענישה החל מענישה צופה פני עתיד וכלה בעונשים שיכול ויגיעו לכדי שנתיים ויותר. בעבירות אלו על דרך הכלל בית־המשפט שת ליבו לטיב החפץ שנגנב, שוויו, נסיבות ביצוע הגנבה, אם העבירה בוצעה בתחכום, בצוותא חדא וכן יתר הנסיבות האופפות את ביצוע העבירה.

בבחינת מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים ולחומרה יש ליתן הדעת לכך שהנאשם מנסה לגנוב רכוש מאחיו בעת שזה מתקלח. בהקשר לכך, בית־המשפט אינו תמים דעים עם בא־כוח הנאשם שלפיו עבירות "רכוש במשפחה" קלות יותר מעבירות רכוש המופנות כלפי כלל הציבור. אין לומר כי רכושו של אחיו מותר הוא לנאשם, וממילא הפגם המוסרי הגלום בגנבת כספים מבן־משפחה איננו פחות ואף חמור מכזו המבוצעת כלפי כולי עלמא. הדברים אמורים ביתר שאת כשהדבר נעשה, כפי הנלמד, לצורך מימון צריכת הסם.

עוד ולחומרה יש לקחת בחשבון כי הנאשם אינו נסוג מקום בו נתפס בכף. זה משליך את ארנקו של המתלונן, רץ למטבח, אוחז סכין ומאיים עליו באמצעותה. הנאשם מבצע את המיוחס לו כשלדבריו עישן באותה עת סמים מסוכנים,

על ההשפעה שיכול שתהיה להם כגורם מתיר רסנים. מכאן גם הסכנה שאירוע שכזה יכול שיסתיים בתוצאות קשות יותר.

מנגד ולקולא הרי שאין המדובר בעבירת רכוש מתוחכמת, כאשר זו מתבטאת אך בהוצאת הארנק מתוך המעיל, לא נגנב דבר בסופם של דברים, הנאשם לא פגע פיסיית במתלונן וגם לא ניסה לעשות כן בשעה שאחז בסכין, אלא רק אחז אותה בידו.

מכל המקובץ לעיל הינני לקבוע כי מתחם הענישה בגין מכלול מעשיו של הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות לבין 14 חודשים מאסר בפועל.

בקביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם ולקולא תילקחנה בחשבון במשורה נסיבות חייו המורכבות והפניית העורף מצד בני-משפחתו. אפילו התנהלות המשפחה מוצדקת (נוכח רצונם שלא יעשן סמים מרבית שעות היום) עדיין כעובדה הנאשם מוצא עצמו ללא מעטפת תומכת בכל שלבי ניהול ההליך הפלילי, ומשכך מעצרו ומאסרו קשים אף יותר מאשר על דרך הכלל. לחובת הנאשם הרשעה קודמת אם כי אין המדובר בעבריין רצידיביסטי, שכן עברו הפלילי כולל הרשעה אחת משנת 2013 בגין ביצוע עבירות של הפרת הוראה חוקית ושבל"ר בגין ריצה עונש מאסר של שלושה חודשים ויום.

הנאשם ניהל הוכחות, וברי כי אין בכך כדי להחמיר עימו. יחד עם זאת זה אינו זכאי לאותה הנחה משמעותית לה זכאים כאלה שהודו, חסכו בזמן שיפוטי יקר ונטלו אחריות על מעשיהם. כך הם פני הדברים גם במעמד הטיעונים לעונש, שבהם לא הביע הנאשם כל חרטה על מעשיו.

בתיק זה אין לדבר על הליכי שיקום בגינם יש לחרוג מטה ממתחם העונש ההולם. נהפוך הוא. הנאשם כאמור מעיד על עצמו כמי אשר מעשן מבוקר עד ערב, כל יום, ללא כל רצון להיגמל וללא כל מקור פרנסה מוגדר. במצב דברים שכזה הרי שקיימים גורמי סיכון המחייבים מתן משקל לשיקולי הרתעת היחיד.

לפנים משורת הדין, נוכח נסיבותיו האישיות ונוכח עדויות המתלונן והאח אשר בעצמם ראו לנכון לנסות על-פי דבריהם לגייס כסף עבור הגמילה של הנאשם, אימנע מהשתתף פיצוי כספי הגם שנכון וראוי היה לעשות כן.

סוף דבר, מכל המקובץ לעיל הינני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 חודשים מאסר בפועל שיימנו מיום מעצרו, 20.2.17;

ב. ארבעה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו שלא יעבור עבירות רכוש או אלימות מסוג עוון או פשע, או עבירות איומים.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן והודע היום, ל' באב התשע"ז, 22 באוגוסט 2017, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט